

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Освітня програма	3026 Право
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	081 Право

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	3026
Назва ОП	Право
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Слома Валентина Миколаївна, Грицай Світлана Олександрівна, Глух Марина Василівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	05.05.2021 р. – 07.05.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <http://smc.hnpu.edu.ua/files/Akredytatsiya/Pravo/Pravo.pdf>

Програма візиту експертної групи http://smc.hnpu.edu.ua/files/Akredytatsiya/Pravo/Programa_vizitu.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП «Право», що акредитується після умовної (відкладеної) акредитації у 2019 році (рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 28.01.2020), в цілому відповідає критеріям акредитації. ЗВО позиціонує унікальність ОП, яка спрямована на підготовку здобувачів у сфері захисту прав і свобод людини. Освітня програма враховує в більшій мірі сучасні вимоги ринку праці. ОП в основному узгоджується із місією та стратегією розвитку ЗВО. ОП має необхідне забезпечення викладачами із належною академічною кваліфікацією, а також середовище для залучення більшої кількості професійних фахівців. Результати акредитаційної експертизи свідчать про достатню відповідність якісному рівню організації ключових освітніх процесів ЗВО. Окрему увагу варто зосередити на тому, що матеріально-технічне забезпечення ОП у повній мірі відповідає вимогам, наявні сучасно обладнані аудиторії, спортивний комплекс, культурно-мистецький центр. Найбільше зауважень в ЕГ виникло щодо залучення стейкхолдерів (роботодавців) до розробки та перегляду ОП та врахування їхніх позицій та потреб. ОП в контексті кожного критерію її оцінки містить недоліки, які не є суттєвими. ЕГ на підставі проведеного аналізу надала рекомендації та пропозиції щодо усунення слабких сторін та покращення компонентів ОП.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Унікальність ОП полягає в тому, що вона, студентоорієнтована і зорієнтована на вивчення блоку дисциплін щодо захисту прав людини, щодо розуміння прав людини і щодо можливості відстоювання цих прав як в нашій державі, так і за її межами. У ЗВО визначені чіткі і зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у інших закладах освіти, в тому числі під час академічної мобільності, а також правила визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті. Студенти вільно й у повному обсязі формують індивідуальну освітню траєкторію, добре обізнані з процедурами обрання дисциплін, мають можливість навчатися за індивідуальним графіком. У ЗВО впроваджується електронний формат процедури вибору НД. Процедури оновлення змісту ОП чітко регламентуються на рівні локальних нормативних документів. НПП оновлюють зміст ОП, окремих ОК з урахуванням результатів усіх видів своєї діяльності. Методи навчання й викладання є різноманітними, переважно, практико орієнтованими, забезпечують досягнення цілей, компетентностей та ПРН. Процедура проведення контрольних заходів, оскарження результатів оцінювання добре прописана низкою внутрішніх документів ЗВО. НПП використовують сучасні й ефективні форми й методи перевірки знань здобувачів. Здобувачі демонструють хорошу поінформованість щодо цих питань. Розроблений комплекс інструментів для культивування політики й кращих практик академічної доброчесності. Для реалізації ОП залучаються висококваліфіковані науково-педагогічні працівники, які систематично підвищують свій рівень професійної кваліфікації шляхом участі у міжнародних стажуваннях. ЗВО надає безоплатний доступ до інфраструктури необхідної для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОП. Університет приділяє значну увагу студентоцентрованому підходу при реалізації освітнього процесу, береться до уваги думка здобувачів, їхні потреби, інтереси. ЗВО має розгалужену систему підрозділів, діяльність яких спрямована на реалізацію різнопланових потреб здобувачів вищої освіти: Психологічна служба, Медичний центр, Спортивний клуб, Культурно-мистецький центр, Юридична клініка, відділ профорієнтації і роботи з випускниками. Позитивним є функціонування Навчально-методичний інклюзивний центру. В Університеті є чіткі процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. Здобувачі мають можливість брати участь у представницьких органах ЗВО. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час перегляду ОП та покращення освітньої діяльності. Позитивним є запровадження на постійній основі моніторингових досліджень. Основні нормативно-правові акти, що діють в Університеті забезпечують чіткість та зрозумілість прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу та представлені на офіційному веб-сайті, що забезпечує доступ усім охочим.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

ЕГ рекомендує узгодити цілі ОП з місією та візією Університету. Доцільно розширити перелік вибіркового ОК, з урахуванням побажань роботодавців; регулярно проводити опитування усіх стейкхолдерів щодо ефективності практичної підготовки, у тому числі практичних занять і виробничої практики; розмішувати на сайті факультету актуальну інформацію щодо організаційної та методичної підтримки практичної підготовки. Слід посилити роботу ЗВО щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Підвищенню якості результатів науково-дослідницької діяльності при оновленні ОП могло б слугувати рецензування навчально-методичних матеріалів представниками академічної спільноти, стейкхолдерами. ЕГ рекомендує активізувати участь здобувачів за ОП у всеукраїнських конкурсах наукових робіт, всеукраїнській олімпіаді з права та налагодити роботу зі студентами щодо популяризації академічної мобільності серед здобувачів вищої освіти та створити сприятливі умови для її реалізації; розширити професійно-наукову активність НПП у сфері методичної діяльності, а також опублікування статей у фахових виданнях за профілем ОК, які ними забезпечуються. Активізувати роботу по залученню до аудиторних занять професіоналів-практиків, котрі не працюють у ЗВО на постійній основі. Для покращення аудиторного фонду доцільно створити спеціалізовані (профільні) аудиторії та наповнити наявні кабінети інформаційними стендами. Необхідно постійно оновлювати фахову літературу в бібліотеці. Рекомендуємо популяризувати роботу Юридичної клініки, студентсько-аспірантських гуртків на ОП та вважаємо за доцільне посилити інформування та співпрацю із здобувачами щодо змісту ОП та активізувати роботу з роботодавцями у частині їх залучення до перегляду ОП. Також рекомендуємо використовувати інформацію щодо кар'єрного шляху випускників ОП для удосконалення змісту ОП та її реалізації. Слід розглянути питання модернізації та структуризації роботи офіційного сайту Університету та Юридичного факультету, з метою полегшення користування

ними усіма стейкхолдерами. Бажано розширити інформацію англійською мовою для доступності особам із зарубіжних країн, з якими Університет активно співпрацює.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Місія та стратегія ЗВО визначені у Політиці у сфері якості <https://cutt.ly/qntbbYb>) та Стратегії розвитку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди на 2021-2025 рр. (<https://cutt.ly/YntbmSA>), відповідно до яких місією Університету є формування освіченого українця – громадянина, патріота, професіонала, носія культури – шляхом удосконалення змісту науково-методичного супроводу якості педагогічної освіти і фундаментального оволодіння мистецтвом навчати і виховувати інших. Мета ОП визначена як: «Забезпечення набуття здобувачем загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей у галузі права за предметною областю та основним фокусом освітньо-професійної програми», що в деяких моментах не корелюється з місією ЗВО. Водночас, під час роботи ЕГ гарантом ОП Р.І. Шабановим було уточнено, що місією, візією Університету є виховання, підготовка громадянина-патріота нашої держави, а також – навчати тих, хто буде потім навчати, тобто мета ОП – підготувати фахівця в різних галузях, в тому числі галузі права, який не тільки оволодів знаннями, але й зможе в майбутньому цими знаннями користуватись і вміти передати їх надалі. В ОП акцент зроблено на ідеї розуміти і впроваджувати доктрину і принципи пріоритету прав людини, правосвідомості людини, практику захисту прав людини. Тобто фахівці повинні вміти донести зміст тих компетентностей, які вони отримали. Унікальність ОП, зі слів гаранта, полягає в тому, що вона, по-перше, студентоорієнтована, по-друге, вона зорієнтована на вивчення блоку дисциплін щодо захисту прав людини, щодо розуміння прав людини і щодо можливості відстоювання цих прав як в нашій державі, так і за її межами. На думку ЕГ саме це сприяє формуванню компетентностей і досягненню ПРН, що своєю чергою підсилює роботу в напрямку захисту прав людини та усвідомлення прав людини і свідчить про унікальність ОП.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

При розробці ОП було враховано інтереси різних груп стейкхолдерів, що підтверджують їх рецензії та відгуки (<http://smc.hnpu.edu.ua/node/43>). Проводилось опитування серед випускників з приводу того, чи достатньо їм було тих компетентностей, тих знань, які вони отримали за ОП, що конкретизовано відповіддю на запит ЕГ через електронну систему Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (додаток «14 – Результати опитування випускників 2020» від 04.05.2021), а також, що вони б запропонували змінити на ОП з урахуванням власного практичного досвіду. Під час онлайн-зустрічі з випускниками було з'ясовано, що випускники ОП залучались до роботи семінару, на якому обговорювався проєкт ОП, зокрема М. Боровим було запропоновано вивчення не тільки теорії, але й практики. Під час зустрічі ЕГ з НПП було встановлено, що при розробці ОП було враховано їх пропозиції, зокрема викладачем Д.О. Новіковим було запропоновано ОК «Юридична аргументація», О.В. Москаленко було запропоновано ОК «Принципи та процедури судочинства в Україні». Викладачі мають можливість запропонувати дисципліну, яка відповідає колу їх наукових інтересів. Зокрема, Д.О. Новіковим, як представником правозахисної організації, який займається захистом прав жінок та інших вразливих верств населення, що відображається також у його науковій діяльності, було запропоновано до переліку дисциплін вільного вибору студентів НД «Гендерно-правові студії», що посилює формування компетентностей ЗК1, ЗК 2, ЗК 3, ЗК 4, ЗК 8, ЗК 9, ЗК 10, СК 2, СК 3, СК 5, СК 6. СК 9, СК 10, СК 11, СК 12 і досягнення ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 10, ПРН 14, ПРН 16, ПРН 17. Стейкхолдери приймають участь у розробці та модернізації ОП шляхом проведення спільних семінарів. Керівник проєктної групи О.М. Лук'яничков під час зустрічі з ЕГ вказав, що проєкт ОП був розміщений для ознайомлення та висловлення пропозицій наприкінці серпня, також було зроблено його розсилку випускникам ОП. Обговорення проєкту ОП відбувалось 18 та 20 червня 2020 року (<https://cutt.ly/Vntltq1>), а також після прийняття Стандарту (9 вересня 2020 року) (додаток «7 – Протокол зустрічі зі стейкхолдерами після затвердження стандарту» від 07.05.2021). Для можливості надання пропозицій до ОП на сайті Університету в розділі «Зворотній зв'язок» міститься форма для пропозицій щодо освітніх програм у категорії «Обговорення освітніх програм» (<http://hnpu.edu.ua/uk/contact>).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Під час робочих зустрічей ЕГ з адміністрацією ЗВО, гарантом, роботодавцями, а також у ході ретельного аналізу ОП підтверджено факт врахування тенденцій розвитку спеціальності на ринку праці, врахування галузевого та регіонального контексту, що знайшло відображення зокрема у ПРН 1, ПРН 6, ПРН 8, ПРН 9, ПРН 10, ПРН 11, ПРН 13, ПРН 14, ПРН 15, ПРН 17. При розробці ОП було досліджено ринок праці Харківського регіону, до розробки ОП залучались представники роботодавців, які висловлювали свої побажання, своє бачення на ринку праці, що підтверджено протоколом № 1 від 20 червня 2020 року засідання семінару науково-педагогічних працівників та юристів-практиків щодо аналізу ринку юридичної праці і реалізації та розвитку освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти у ХНПУ імені Г.С. Сковороди за спеціальністю 081 «Право» (<https://drive.google.com/file/d/1n9ovq8ZuLo7pc5nvw3aYQ2uAHphnRNjo/view>). При розробці ОП були враховані побажання роботодавців, які працюють саме в Харківському регіоні. Врахування даних тенденцій відобразились у наповненні ОК 3, ОК 4, ОК 6, ОК 7, ОК 8, ОК 9, ОК 10. Щодо галузевого контексту, то у ході вивчення відомостей самооцінювання та врахування аргументів представника проєктної групи ОП О.М. Лук'янчикова, підтверджено, що зміст ОК фахової підготовки враховує галузевий та регіональний контекст. Цільовою аудиторією ОП є випускники за ОС бакалавр. При розробці ОП враховано досвід Київського університету імені Бориса Грінченка, Університету імені Альфреда Нобеля, Київського національного університету імені Тараса Шевченка, ДВНЗ «Ужгородський національний університет». З ОП даних ЗВО було запозичено досвід щодо назв освітніх компонентів, на які компетентності спрямовані ці освітні компоненти. Щодо Університету імені Адама Міцкевича, то головне, що було запозичено – це ідея ОП, ідея про захист прав людини. З Програми Гамбурзького університету досвіду не було запозичено, оскільки програма побудована на зв'язку економіки і права, на даний час у ХНПУ імені Г. С. Сковороди на ОП Право не запроваджено додаткову спеціалізацію, пов'язану з економікою.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» галузі знань 08 «Право» для другого (магістерського) рівня вищої освіти затверджено наказом МОН України № 1053 від 17.08.2020 р. ОП за обсягом і змістом відповідає потребам сучасного ринку праці. Програма включає 90 кредитів, з яких 37 кредитів відведено для обов'язкових компонентів ОП, 23 кредити становлять вибіркові компоненти ОП, 30 кредитів – виробнича практика за фахом. Система обов'язкових освітніх компонентів забезпечує формування загальних і спеціальних фахових компетентностей та програмних результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ЗВО оновлено стратегію у Статуті та Політиці в сфері якості ХНПУ ім. Г.С. Сковороди. В ОП включені дисципліни кримінально- та адміністративно-правового блоків, зокрема ОК 6, ОК 10. Проводиться робота з випускниками ОП щодо оцінки якості ОК. ОП оновлена відповідно до Стандарту вищої освіти з врахуванням потреб ринку праці, галузевого та регіонального контексту. При розробці ОП враховано інтереси різних груп стейкхолдерів, а також практики формування ОП інших вітчизняних та іноземних ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

ЗВО оновлено стратегію у Статуті та Політиці в сфері якості ХНПУ ім. Г.С. Сковороди. В ОП включені дисципліни кримінально- та адміністративно-правового блоків, зокрема ОК 6, ОК 10. Проводиться робота з випускниками ОП щодо оцінки якості ОК. ОП оновлена відповідно до Стандарту вищої освіти з врахуванням потреб ринку праці, галузевого та регіонального контексту. При розробці ОП враховано інтереси різних груп стейкхолдерів, а також практики формування ОП інших вітчизняних та іноземних ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП відповідає вимогам Критерію 1 щодо формулювання цілей з урахуванням позицій та потреб стейкхолдерів, тенденцій розвитку спеціальності, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду вітчизняних та іноземних ЗВО. Водночас, потребують уточнення цілі ОП відповідно до місії та візії Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди. Врахування пропозицій, висловлених ЕГ, позитивно вплине на подальший розвиток та реалізацію ОП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

УУ результаті аналізу ЕГ змісту ОП і навчального плану встановлено, що обсяг освітньої програми складає 90 кредитів ЄКТС, що повністю відповідає вимогам статті 5 Закону України «Про вищу освіту» та Стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» у галузі знань 08 «Право» для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Освітні компоненти програми поділяються на обов'язкові (37 кредитів ЄКТС, 41,1%) та вибіркові (23 кредити ЄКТС, 25,5%), виробнича практика за фахом становить 30 кредитів ЄКТС (33,4%). Відповідно до Стандарту, не менше 50% обсягу ОП спрямовується на забезпечення результатів навчання за спеціальністю 081 «Право».

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП «Право» чітко структурований як щодо загального часу навчання, так і змістовного його наповнення. У попередньому звіті ЕГ про результати акредитаційної експертизи ОП у період з 16.12.2019 по 18.12.2019 (<https://cutt.ly/HneHQkc>) було вказано «на логічну непослідовність у викладанні навчальних дисциплін», нині ж структурно-логічна схема усіх освітніх компонентів цілком відтворює послідовність та взаємозв'язок між дисциплінами. Усунуто і залежність досягнень ПРН «від реалізації студентом свого права на вибір конкретних дисциплін». Зміст ОП структуровано в «Обов'язкові компоненти ОПП» (які поділено на цикли: загальної (6 кредитів ЄКТС) і професійної (31 кредит ЄКТС) підготовки та практичну підготовку (30 кредитів ЄКТС) та «Вибіркові компоненти ОПП». Обов'язкові компоненти ОП «Право» у сукупності формують основні програмні результати навчання, водночас вибіркового компонента навчального плану поглиблює загальні та в деяких випадках спеціальні компетентності. Аналіз силабусів (доступність до частини яких є вільною (див. <https://cutt.ly/wbHzo4p>), іншу частину силабусів ЕГ отримала на запит) показав їх валідну, змістовну й композиційну наповнюваність необхідними для розуміння дисципліни компонентами. Зустрічі експертів із фокус-групами здобувачів вищої освіти та випускників ОП дали розуміння, що освітні компоненти повною мірою формують програмні результати навчання, необхідні для роботи за фахом.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

ЕГ встановила, що зміст освітньої програми загалом відповідає предметній області визначеної для неї галузі 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Аналізована ОП має спрямування на захист прав людини і громадянина, про що є відомості у звіті про самооцінювання та підтверджено під час інтерв'ювання гаранта ОП та НПП, які викладають на ОП. Теоретичний зміст предметної області відповідно до Опису предметної області в ОП складають: «правові доктрини, цінності та принципи на яких базується творення права, його тлумачення та особливості застосування», що знайшло своє відображення в таких ОК: ОК3 «Принципи та процедури судочинства» надає можливість здобувачеві набути знання про практичні можливості захисту прав людини; ОК5 «Верховенство права» дозволяє сформулювати у здобувача концептуальне розуміння про права людини; ОК6 «Проблеми кримінально-правової кваліфікації правопорушень» забезпечує методологічні знання щодо кваліфікації кримінальних правопорушень, які посягають на основі права і свободи; ОК7 «Правове регулювання адвокатської діяльності» дозволяє набути знання і навички по представництву осіб при порушенні їхніх прав; ОК9 «Застосування рішень ЄСПЛ в правозастосовчій практиці» спрямована саме на вивчення практики застосування ЄКПЛ. ОП не є міждисциплінарною.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Аналіз ОП і діалог із фокус-групами зорієнтував: структура ОП забезпечує чіткий і прозорий механізм побудови здобувачами індивідуальної освітньої траєкторії. В університеті діє прозора і загальнодоступна регуляторна база, що унормовує порядок обрання й вибору дисциплін варіативного циклу, яких нараховується 25,5% від загальної кількості кредитів ЄКТС. Зокрема, в ЗВО прийняте і повною мірою діє Положення про вивчення навчальних дисциплін з циклу вільного вибору здобувачами ХНУП імені Г.С. Сковороди (у новій редакції) (<https://cutt.ly/QbHzSoJ>). Додатково освітній процес і процедуру вибору регламентує Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (в новій редакції) (<https://cutt.ly/wbiR7MM>). Доведення до відома здобувачів переліку навчальних дисциплін вільного вибору відбувається через офіційний веб-сайт університету, де розміщені презентації ВК (<https://cutt.ly/TbiRjcS>). Здобувачам ВО пропонуються також і блоки вибіркових дисциплін, наприклад, блок «Правоохоронна діяльність» (<https://cutt.ly/HbiRivO>) або блок «Теоретичні та практичні засади функціонування сучасної правової системи» (<https://cutt.ly/bbiRqy>). Здобувачі можуть оформити анкету на сайті (<https://cutt.ly/6bBzXeN>) для вибору дисциплін, що спрощує процедуру й дебюрократизує процес «ходження по кабінетах». Слід відзначити це як позитивну практику вибору навчальних дисциплін. Після заповнення і обробки анкет, видається розпорядження про формування академічних груп за обраними навчальними дисциплінами (Розпорядження надано на запит ЕГ (додаток «3 – Розпорядження про формування академічних груп за ВД» від 07.05.2021, час 16:33). Окремо на сайті оприлюднено «Розклад занять дисциплін вільного вибору (2020/2021 навчальний рік)» (<https://cutt.ly/ybVxFu2>), що дає підстави ЕГ констатувати реальний вибір освітніх компонент із загального каталогу. Тобто ЗВО врахував зауваження, отримані під час попередньої акредитації (<https://cutt.ly/HneHQkc>). Кожен студент працює за індивідуальним навчальним планом, який був наданий для ознайомлення ЕГ на її запит (додаток «2+11 – Інд.навч.плани і відом.обл.успішності» від 04.05.2021). У ІНП зазначаються перелік та послідовність вивчення навчальних дисциплін, обсяг навчального навантаження, типи завдань, вид оцінювання тощо. В університеті діє форма індивідуального графіка навчання, яка передбачає можливість вчитися за заздалегідь узгодженим графіком, якщо у здобувача виникає потреба продовжити навчання попри складні економічні, фізичні чи соціальні обставини. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (в новій редакції) (<https://cutt.ly/wbiR7MM>) індивідуальний графік надається не більше ніж на один семестр.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Аналізована ОП передбачає глибоку практичну підготовку здобувачів вищої освіти шляхом різноманітних форм її реалізації. Передовсім це стосується виробничої практики обсягом 30 кредитів ЄКТС, яка розподілена за семестрами: у I семестрі – 4 тижні, у II семестрі – 16 тижнів. Відповідно до навчального плану частина аудиторних занять проходить у формі практичних. Практична підготовка здійснюється на підставі Положення про проведення практик студентів ХНУП імені Г.С. Сковороди (<https://cutt.ly/tbVQT7Q>), Робочої програми виробничої практики за фахом (<https://cutt.ly/cbVQXEg>) та Методичних рекомендацій щодо проходження виробничої практики здобувачами вищої освіти другого (магістерського) рівня (<https://cutt.ly/ybVQ4Yx>). Усі здобувачі мають доступ до цих документів, які дають їм розуміння про вимоги до її проходження, форми звітності, критерії оцінювання. Базами практик відповідно до укладених договорів є: Головне територіальне управління юстиції в Харківській області, Адвокатське об'єднання «Першостоголичний союз адвокатів», Адвокатське об'єднання «Адвокат Арт», Адвокатське бюро Світлани Кошарновської та ФОП Есман Наталія Олександрівна (основний вид економічної діяльності: 69.10 – діяльність у сфері права). Важливим є право вибору студентами місця проходження практики, тому університет усіляко сприяє цьому, забезпечуючи право як самостійного обрання бази практики, так і надає можливість у межах укладених угод. У самоаналізі сконстатовано, а зустрічі зі студентами, викладачами і роботодавцями дали підтвердження того, що практична підготовка відбувається безпосередньо у вищезазначених організаціях та під час аудиторних занять. Інтерв'ювання із роботодавцями та здобувачами підтвердило високий рівень підготовки здобувачів та задоволеність здобувачів у отриманих компетентностях під час проходження практики.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Основний принцип формування soft skills відбувається через загальні та спеціальні компетентності, які забезпечуються обов'язковими та вибірковими компонентами. Зокрема, до основних соціальних навичок в межах ОП «Право», що реалізується у Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди, належать: навички роботи в команді; навички планування, формування лідерських якостей; етичність, відповідальність; формування критичного мислення; стресостійкість. Крім власне під час навчальної діяльності під час опанування ОК4 «Юридична аргументація», ОК5 «Верховенство право», ОК7 «Правове регулювання адвокатської діяльності» soft skills у здобувачів ОП формуються участю студентів у спортивних секціях і гуртках (у закладі є всі матеріально-технічні можливості для активного дозвілля студентів), які поглиблюють дух командної роботи; виховних годинах та позааудиторних об'єднаннях за здібностями і вподобаннями, зокрема у Культурно-мистецькому центрі. Набуттю навичок співпереживання і взаємодопомоги слугує активна благодійна діяльність університету, в якій беруть участь здобувачі вищої освіти.

7. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Наразі професійний стандарт відсутній, тому змістові характеристики ОП враховують та корелюються, по-перше, зі Стандартом вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» галузі знань 08 «Право» для другого (магістерського) рівня, затвердженого наказом Міністерством освіти і науки України від 17.08.2020 №1053, по-друге, з Національною рамкою кваліфікацій.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Вимоги щодо обсягу освітніх компонентів в університеті регулюються спеціальним Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (в новій редакції) оприлюдненим на офіційному сайті ЗВО (<https://cutt.ly/wbiR7MM>). Загалом фактичне навантаження здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем становить 2700 годин (90 кредитів ЄКТС). З них теоретичний зміст предметної області забезпечується навчальними дисциплінами, лекційний фонд яких займає 5,2% аудиторного часу. На практичні, семінарські заняття відведено 17,2% аудиторного часу. Формульне обчислення, яке проводить навчальний відділ університету, дає розуміння, що орієнтовно 34-40% від загальної кількості годин відводиться на аудиторну роботу. У той же час кількість самостійної та індивідуальної роботи, на думку ЕГ, є цілком збалансованою. Самостійна й індивідуальна робота студентів достатньою мірою забезпечена навчально-методичними розробками викладачів, чітко фіксується в силабусах і робочих програмах. Позитивною стороною роботи ЗВО щодо моніторингу фактичного навантаження здобувачів є періодичні опитування студентів стосовно їх перевантаження та задоволеності якістю освітнього процесу (<https://cutt.ly/fneLZf9>). Як зазначає група забезпечення і розробники ОП, «студенти не перевантажені самостійною роботою», з чим ЕГ цілком погоджується.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Як зазначається в звіті про самооцінювання, здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти за освітньою програмою «Право» не відбувається.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ОП має чітку структуру, зміст ОП є структурованим за семестрами і роками навчання. Освітні компоненти, включені до ОП, мають логічний взаємозв'язок та становлять єдину систему. ОП і навчальний план передбачають практичну підготовку обсягом 30 кредитів ЄКТС (33,4% загального обсягу ОП), яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Студенти вільно й у повному обсязі формують індивідуальну освітню траєкторію, добре обізнані з процедурами обрання дисциплін, мають можливість навчатися за індивідуальним графіком. Варто відзначити формування низки соціальних навичок здобувачів, що спостерігалось під час зустрічей з ЕГ. У ЗВО впроваджується електронний формат процедури вибору НД.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

ЕГ рекомендує розширити перелік вибіркового ОК, з урахуванням побажань роботодавців; регулярно проводити опитування усіх стейкхолдерів (НПП, здобувачів вищої освіти роботодавців) щодо ефективності практичної підготовки, у тому числі практичних занять і виробничої практики; розміщувати на сайті факультету актуальну інформацію щодо організаційної та методичної підтримки практичної підготовки.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Освітня програма «Право» у Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди цілком відповідає критерію 2. Недоліки, які виявлені за цим критерієм, суттєво не знижують якість освітньої діяльності за цією ОПП та якість відповідної підготовки здобувачів вищої освіти, можуть бути усунуті у процесі поточної діяльності групи забезпечення ОП. ОП відповідає вимогам до обсягу. ОК у сукупності дозволяють досягнути цілі та ПРН, визначені в ОП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти до Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди затверджені вченою радою Університету 22 лютого 2021 року, протокол № 2, оприлюднені на сайті ЗВО у розділі «Вступнику» (<http://hnpu.edu.ua/uk/pravya-pryomu-do-hnpu-imeni-g-s-skovorody-u-2021-roci>). Правила є чіткими, не містять дискримінаційних положень та є доступними для ознайомлення.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання за ОП «Право» враховують особливості освітньої програми. Відповідно до п. 7.1. Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти до Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди у 2021 році для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра на основі здобутого ступеня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» необхідним є складання єдиного вступного іспиту з іноземної мови та єдиного фахового вступного випробування з права та загальних навчальних правничих компетентностей або вступних іспитів у передбачених цими Правилами випадках (за умови успішного складання єдиного вступного іспиту з іноземної мови, складеного у 2020 та 2021 роках, кожного блоку єдиного фахового вступного випробування, складеного в рік вступу). Ч. 2 п. 7.6. Правил визначено порядок обчислення конкурсного балу. П. 8.14. Правил визначено категорії осіб, які мають право на участь у конкурсному відборі за результатами вступних іспитів для вступу на ОП «Право» (<https://cutt.ly/dntl8T>). Додатком 4 до Правил визначено, що вступити на навчання за ОС магістр на ОП «Право» можуть особи, які здобули ступінь бакалавра зі спеціальностей 081 «Право», 293 «Міжнародне право», а також бакалавра з напрямку 6.030401 «Правознавство», 6.030202 «Міжнародне право». (<https://cutt.ly/MntlQbk>).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти є чіткими та зрозумілими і регулюються Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції) (<https://cutt.ly/wbiR7MM>) та Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти, наукових і науково-педагогічних працівників Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (<https://cutt.ly/DntlU52>). У Положенні про порядок реалізації права... (п. 4.1) встановлено, що визнання результатів навчання здійснюється на основі ЄКТС або з використанням системи оцінювання навчальних здобутків напрацювань здобувачів ВО, прийнятої в країні закладу-партнера, якщо в ній не передбачено застосування ЄКТС. Порівняння обсягу навч.нав.ння в межах програми академічної мобільності ґрунтується на зіставленні результатів навчання. Відповідно до п. 11.6 Положення про організацію освітнього процесу... для осіб, які направляються на навчання, складається ІНП на основі робочого навчального плану за спеціальністю та затвердженої зарубіжним ЗВО програми проходження навчання. Після повернення здобувач: надає академ.довідку, що містить інформацію про РН; звітує про виконання ІНП. Університет у встановленому порядку має право зберегти результати навчання у зарубіжному ЗВО, підтверджені академ.довідкою, як виконання навчального плану. Зарахування є можливим за умови, коли зміст (РН) НД і практик збігається, а обсяг кредитів становить не менше, ніж на 75%. Тривалість навчання в ЗВО за кордоном регламентується угодою між університетом і ЗВО-партнером. Відповідно до п. 4.3 Положення про порядок реалізації..., якщо здобувач ВО під час перебування у закладі-партнері, на базі якого реалізувалось право на академічну мобільність, не виконав програму навчання, то після повернення до Університету, йому може бути запропоновано індивідуальний графік ліквідації академ.заборгованості або повторний курс навчання за рахунок коштів фізичних чи юридичних осіб. Координування програм міжнародної академічної мобільності покладено на Центр міжнародного співробітництва і міжнародної освіти, повноваження якого визначені Положенням про Центр (<https://cutt.ly/cntlPgt>). Інформація про грантову та проектну діяльність ЗВО мститься на сайті (<http://hnpu.edu.ua/uk/grantova-ta-proyektna-diyalnist>). Нині, за словами гаранта ОП, відбувається процес налагодження відносин між ХНПУ імені Г.С. Сковороди та ЗВО Туреччини, в тому числі й щодо питання академічної мобільності. Практика визнання результатів, отриманих в інших закладах освіти, в тому числі під час академічної мобільності нині у ЗВО відсутня.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюються Положенням про порядок визнання результатів навчання здобувачів Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди отриманих у неформальній освіті (<https://cutt.ly/XntlDYo>). За ОП «Право» визнання результатів неформальної освіти немає. Водночас у робочих програмах навчальних дисциплін: «Юридична аргументація», «Правове регулювання працевлаштування молоді», «Захист трудових прав», «Гендерно-правові студії» визначено алгоритм зарахування результатів проходження онлайн-курсів неформальної освіти на платформах Prometheus, EdEra, ВУМ-онлайн у межах самостійної роботи.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень. Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у інших закладах освіти, в тому числі під час академічної мобільності, а також правила визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті. Відповідні нормативні документи розміщені на офіційному сайті Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди та доступні для загального ознайомлення.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

ЕГ рекомендує посилити роботу ЗВО щодо розвитку неформальної освіти та визнання її результатів.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Загалом ОП відповідає Критерію 3. Незначні недоліки, на думку ЕГ, не здійснюють суттєвого впливу на організацію та якість освітнього процесу за ОП.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

На підставі опрацювання фактів, отриманих шляхом аналізу навчально-методичної документації і через спілкування з учасниками освітнього процесу, ЕГ встановлено, що використовувані форми та методи навчання й викладання є сучасними, релевантними цілям і завданням ОП, сприяють досягненню ПРН за ОК. Відповідно до специфіки ОП, більшість з них має практико орієнтований характер, забезпечує формування професійних навичок, враховує потреби здобувачів. Ефективно використовується кейс-метод (з НД Юридична аргументація, Принципи та процедури судочинства в Україні, правове регулювання працевлаштування молоді), навчальні ігри (з НД Верховенство права, Застосування рішень ЄСПЛ в правозастосовчій практиці), лекції-дискусії, метод «мозковий штурм» (з НД Верховенство права, Проблеми кримінально-правової кваліфікації правопорушень, Правове регулювання публічної служби) тощо. У таблиці з Звіту про самооцінювання, однак, викладення використовуваних методів навчання за окремими ОК надто загальне й уніфіковане. В умовах карантинних обмежень заняття проходять, у тому числі, із застосуванням платформ Moodle, Zoom тощо. Відповідною до Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (в новій редакції) (<https://cutt.ly/wbiR7MM>) для оцінювання результатів застосовуються поточний та підсумковий контроль. Як переконалася ЕГ, переважно здобувачі задоволені методами викладання, які використовують НПП. Студентоцентроване навчання і викладання забезпечується у тому числі і вибірковою складовою ОП. Студенти

мають можливість обирати декілька дисциплін вільного вибору із представлених переліків на основні презентацій, які є на сайті Університету (<https://cutt.ly/TbiRjCS>). Доступ до навчально-методичного забезпечення відповідної НД здобувачі отримують через інформаційне середовище Moodle (<http://lms.hnpu.edu.ua/moodle/>) та на сайті Юридичного факультету (<https://cutt.ly/5binQ10>). Спілкування у фокус-групах зі здобувачами, НПП, адмінперсоналом це підтверджують. Студентоцентризований підхід забезпечується і завдяки тісному контакту здобувачів та НПП, доступності такого спілкування та підтримання оперативного зворотного зв'язку. Ініціативи студентів сприймаються та підтримуються керівництвом Університету. Це підтверджується результатами спілкування зі здобувачами, органами студентського самоврядування, НПП.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Здобувачі вищої освіти, як встановила ЕГ під час онлайн-зустрічі, належним чином поінформовані щодо цілей, завдань, змісту й очікуваних результатів навчання, критеріїв оцінювання. Донесення до них цієї інформації здійснюється різними шляхами: від викладача (починаючи з першого заняття з навчальної дисципліни), який їх також спрямовує до робочої програми, силабуса й інших матеріалів, розміщених в інформаційному середовищі університету Moodle (<http://lms.hnpu.edu.ua/moodle/>) і на сторінці юридичного факультету на офіційному сайті (рубрика «Методичні матеріали (магістратура)» <https://cutt.ly/CbHcriu>). Належна робота платформи дистанційного навчання Moodle дає можливість доступу до неї здобувачам протягом усього періоду вивчення конкретної дисципліни, активно наповнюється навчально-методичними матеріалами. Відповідно до п. 12.4. Положення про організацію освітнього процесу складовими навчального контенту дисципліни є, у тому числі, силабус навчальної дисципліни, де кожен викладач формулює вимоги, правила поведінки на заняттях, вибудовування взаємин з викладачем та іншими здобувачами, вимоги щодо академічної доброчесності тощо. ЕГ проаналізувала силабуси і встановила, що в них міститься інформація про викладача(ів) із зазначенням його профайлу та робочої e-mail; є рубрики «Політика НД», «Пререквізити і постреквізити НД», «Характеристика НД», «ПРН НД», «Зміст НД», «Тематичний план лекцій», «Тематичний план семінарських/практичних занять» «Контроль і оцінка результатів навчання», «Самостійна робота», «Рекомендована література», «Матеріально-технічне забезпечення НД» (наприклад, <https://cutt.ly/AbBPU7d>).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Юридичним факультетом ініціюються та проводяться науково-практичні конференції, наукові семінари, до участі в яких залучаються НПП та здобувачі на ОП. Так, традиційною стала Міжнародна науково-практична конференція, присвячена річниці народження член-кореспондента НАПрН України, академіка Міжнародної кадрової академії, Заслуженого діяча науки України, доктора юридичних наук, професора О. І. Процевського: «Актуальні проблеми трудового права та права соціального забезпечення» (<https://cutt.ly/SbBSJfz>); «Актуальні проблеми приватного та публічного права» (<https://cutt.ly/gbBS7Dr>, <https://cutt.ly/kbBDdwS>). У ЗВО, з 1994 році започаткована і функціонує наукова школа трудового права. Поєднання навчання та досліджень відбувається також через роботу студентсько-аспірантських наукових гуртків з трудового права (керівник – Коваленко О.О.) та кримінального права (керівник – Шинкарьов Ю.В.), що було підтверджено під час інтерв'ювання фокус-групи здобувачів ВО. ЕГ констатує, що поєднання навчання, дослідження та перших можливостей отримати практичні навички надає Юридична клініка ХНУ (<https://cutt.ly/WbBFj9Y>). ЕГ пересвідчилася, що здобувачі ВО за цією ОП беруть участь у конференціях в ХНПУ імені Г.С. Сковороди та інших ЗВО. В Університеті видається фаховий Збірник наукових праць ХНПУ імені Г. С. Сковороди "Право", який внесено до категорії "Б" Переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук (доктора філософії) за спеціальністю 081 (юридичні науки) (<http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/law>), у якому мають можливість публікуватися НПП та здобувачі ВО.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

ЕГ переконалася, що НПП оновлюють зміст ОП, переглядають та удосконалюють його з урахуванням сучасних наукових досліджень. Моніторинг такої відповідності у ХНПУ імені Г.С. Сковороди здійснюється згідно з Положенням про освітню програму ХНПУ імені Г.С. Сковороди (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_osv_programy.pdf). Порядок реалізації освітньої програми визначається Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції) (<https://cutt.ly/wbiR7MM>). ЕГ пересвідчилася, що гарантом ОП налагоджена відповідна системна робота із залученням НПП кафедри, академічної спільноти, роботодавців, здобувачів (<https://cutt.ly/FbVhHjY>, <https://cutt.ly/ebVhMpx>). Активну участь у заходах беруть роботодавці і здобувачі, що вони підтвердили на онлайн-зустрічах. Їхні пропозиції враховуються під час роботи над РП й силабусами ОК, у формуванні переліку ВК. Здобувачі ВО під час онлайн-зустрічі з ЕГ повідомили, що вони пропонували збільшити практичну складову, що реалізовано. Під час оновлення змісту ОК НПП використовують:

свої наукові публікації (Новіков Д.О – матеріали своїх наукових здобутків під час проведення лекцій та практичних занять з ОК «Юридична аргументація та спільні напрацювання з О.В. Москаленко, опубліковані в журналі, що індексується у наукометричній базі Scopus при розробці ВК «Гендерно-правові студії»; участь Ждана М.Д. у XVIII Міжнародній школі-семінарі «Сучасні педагогічні технології в освіті» дозволила йому використовувати новітні форми і методи навчання при викладанні ОК «Правове регулювання адвокатської діяльності», Москаленко О.В. під час проведення занять використовує кейси після стажування в Гуманітарно-природничому університеті в Сандомирі (Республіка Польща).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтеграцію у європейський і світовий освітній простір закладено у Стратегії інтернаціоналізації Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (<https://cutt.ly/vbBBzUQ>). Інтернаціоналізація діяльності на ОП пов'язана із науковими дослідженнями, які здійснюють НПП в контексті своєї наукової діяльності. У ХНПУ імені Г.С. Сковороди розроблені і діють Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників ХНПУ імені Г.С. Сковороди (<https://cutt.ly/ubBCPvs>) та Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти, наукових і науково-педагогічних працівників Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (<https://cutt.ly/ibBCFoe>), функціонує Центр міжнародного співробітництва та міжнародної освіти, на веб-сторінці якого містяться усі наявні договори (<https://cutt.ly/bbBC92A>). З останніх досягнень по розширенню міжнародної співпраці – ректор М.Д. Бойчук та гарант ОП, проректор з науково-педагогічної роботи, соціально-економічних і правових питань, Р.І. Шабанов здійснили офіційний візит до Університету Bolu Abant İzzet Baysal (Туреччина), де 29.04.2021 підписали протокол про співпрацю в галузі освіти, що охоплює обмін студентами та викладачами між двома університетами та співпрацю в галузі наукових досліджень <http://www.hnpu-laws.in.ua/wp-content/uploads/2015/12/turkey.jpg>. Під час зустрічей з фокус-групою НПП професори Шабанов Р.І., Коваленко О.В., Марченко В.В.; доценти Новіков Д.О., Ждан М.Д., Шевченко Л.А. вказали, що проходили стажування (підвищення кваліфікації) за кордоном. Це підтверджується відповідними сертифікатами. Результати стажувань НПП впроваджують в освітню діяльність. ЕГ відзначає, що здобувачі поінформовані про можливості академічної мобільності, однак демонструють пасивність і незацікавленість у такій формі, що, очевидно, потребує більш інтенсивного інформування й заохочення у різних формах, залучення до цієї діяльності ОСС. Можливо, змінила б їхнє ставлення практика участі в академічній мобільності дистанційно, з використанням онлайн-інструментів.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Процедури оновлення змісту ОП чітко регламентується на рівні локальних нормативних документів – Положення про організацію освітнього процесу в ХНПУ імені Г.С. Сковороди (у новій редакції), Положення про освітню програму ХНПУ імені Г.С. Сковороди, якими передбачений моніторинг якості ОП. На реалізацію цих Положень налагоджена системна співпраця із роботодавцями і здобувачами, іншими стейкхолдерами щодо удосконалення змісту ОП. Це підтверджено відповідними договорами, спільними дослідницько-практичними проектами, протоколами засідань, а також піз час спілкування у відповідних фокус-групах. НПП оновлюють зміст ОП, окремих ОК з урахуванням результатів своєї науково-дослідницької діяльності та академічної, зокрема й міжнародної, мобільності, а також використовуючи сучасні дослідження у відповідній галузі юридичної науки. Методи навчання й викладання є різноманітними, переважно, практико орієнтованими, забезпечують досягнення цілей, компетентностей та ПРН. Інформація про цілі, зміст, ПРН доводиться до здобувачів у повному обсязі, оперативно, різними шляхами, у тому числі доступна на сайті ХНПУ імені Г.С. Сковороди в Інформаційній системі Moodle. Освітній процес передбачає використання дослідницьких методів зокрема під час участі в науково-практичних конференціях.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Підвищенню якості результатів науково-дослідницької діяльності при оновленні ОП могло б слугувати рецензування навчально-методичних матеріалів представниками академічної спільноти, стейкхолдерами. Можна започаткувати проведення юридичним факультетом на базі Університету міжнародної науково-практичної конференції із ЗВО-партнерами, до участі в якій залучалися б і здобувачі вищої освіти з різних ЗВО, що розширювало б поінформованість здобувачів за ОП і про можливості академічної мобільності. ЕГ рекомендує активізувати участь здобувачів за ОП у всеукраїнських конкурсах наукових робіт, всеукраїнській олімпіаді з права та налагодити роботу зі студентами щодо популяризації академічної мобільності серед здобувачів вищої освіти та створити сприятливі умови для її реалізації.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Значних недоліків немає. ОП та освітня діяльність відповідають вимогам критерію 4. НПП здійснює цілеспрямовану діяльність щодо удосконалення ОП, демонструючи розуміння проблем і кроки, спрямовані на їх усунення.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Організація контрольних заходів за ОП регламентується Положенням про організацію освітнього процесу; Положенням про організацію та проведення атестації здобуття освітнього ступеня «бакалавр» і магістр» (<https://cutt.ly/gbV3BeP>); Положенням про проведення ректорських контрольних замірів знань студентів (<https://cutt.ly/qbV8yJE>). Як встановила ЕГ, для з'ясування досягнення ПРН за ОП використовуються традиційно поточний (у таких формах, як: оцінювання рефератів, презентацій, доповідей, виконання практичних завдань, індивідуальної й самостійної роботи, тестування) та підсумковий (модульний) контроль (передбачається переважно два змістових модулів за кожною НД). НПП практикують оцінювання як індивідуальних завдань, так і командної (у групах) роботи. Окремим структурним елементом силабуса з НД є «Політика НД», де визначені підходи до оцінювання завдань, терміни їх виконання – виписана з урахуванням критеріїв оцінювання знань здобувачів (за різними формами контролю – екзамен; диференційований залік. При оцінюванні досягнень здобувача береться до уваги: відвідування практичних занять, продуктивність роботи на них, зокрема робота у команді, креативність; опрацювання рекомендованих джерел; вчасне виконання завдань, винесених на самостійне опрацювання (із додаванням балів за використання сучасних інформаційних технологій, участь у наукових заходах); виконання тестових завдань. Підходи до оцінювання результатів контролю чіткі, зрозумілі, доводяться до здобувачів на початку року, семестру, на першому занятті з кожної НД. Підсумковий модульний контроль відбувається комісійно (до складу комісії обов'язково входить представник ОСС) що робить його неупередженим, відкритим для здобувачів. Про правильність такого порядку оцінювання наголошували і здобувачі ВО, і НПП, що підтверджено відсутністю конфліктних ситуацій, упередженого оцінювання тощо. Семестровий контроль здійснюється у формі заліків і іспитів. За впровадження безсесійної технології оцінювання підсумковий контроль може здійснюватися без обов'язкового складання іспиту й відповідати рубіжному за умови, якщо здобувач набрав прохідну кількість балів (60 і більше) і не виявив бажання підвищити свою успішність шляхом складання іспиту. Форми проведення семестрового контролю з кожної навчальної дисципліни встановлюються робочим навчальним планом. Засвоєння матеріалу по кожній дисципліні, яка закінчується складанням заліку, оцінюється в 100 балів (100% засвоєння матеріалу). Засвоєння матеріалу з дисциплін, які закінчуються іспитом, оцінюється в 60 балів (за поточну успішність) та 40 балів за іспит. Контрольні заходи проводяться у визначені графіком освітнього процесу (<http://smc.hnpu.edu.ua/studentu/grafik-navchalnogo-protsesu>) терміни. Результати контрольних заходів акумулюються у відомостях успішності, індивідуальних планах здобувачів (на запит ЕГ надані примірники, для прикладу).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Атестація здобувачів вищої освіти за ОП «Право» повністю відповідає Стандарту вищої освіти – здійснюється у формі Єдиного державного кваліфікаційного іспиту (іспитів) у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У процесі онлайн-зустрічей зі здобувачами й випускниками ЕГ встановила, що правила проведення контрольних заходів зрозумілі й несуперечливі, здобувачі про них добре поінформовані з різних джерел, про що вже йшлося в інших пунктах звіту. Здобувачі ВО під час спілкування у фокус-групі засвідчили об'єктивне оцінювання з усіх НД. У ХНПУ імені Г.С. Сковороди різні аспекти процедури оскарження результатів оцінювання, як і врегулювання можливого конфлікту інтересів виписані в таких локальних документах: Етичний кодекс ХНПУ імені Г.С. Сковороди

(http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Etuchnyi_kodeks.pdf), Положення про комісію з етики та управління конфліктами ХНПУ імені Г.С. Сковороди (<https://cutt.ly/DbV7uGI>), Положення про механізм реагування на випадки булінгу (цькування) в ХНПУ імені Г.С. Сковороди (<https://cutt.ly/XbV7ze4>), Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції) (<https://cutt.ly/wbiR7MM>). Відповідно до Положення про комісію з етики та управління конфліктами ХНПУ імені Г.С. Сковороди будь-який учасник освітнього процесу може звернутися з письмовою заявою до голови або секретаря Комісії у разі виникнення конфліктної ситуації. Комісія повідомляє зацікавлених осіб про дату, час і місце проведення засідання, на якому присутні заявник та особа, яка є учасником конфліктної ситуації. Комісія впродовж 2 днів складає письмові рекомендації з вирішення конфліктної ситуації. Робота апеляційної комісії врегульована п.8.3. Положення про організацію освітнього процесу, згідно якого апеляційна комісія розглядає апеляції здобувачів з питань порушення процедури проведення екзамену, заліку що могло негативно вплинути на підсумкову оцінку. Апеляція подається у день складання екзамену, заліку Голові апеляційної комісії (у разі його відсутності – заступнику голови, декану факультету або його заступнику) і складається у двох примірниках: один передається в комісію, а інший, з позначкою особи, яка прийняла апеляцію для розгляду комісією, залишається у здобувача. Апеляція розглядається протягом одного календарного дня після її подачі. Засідання апеляційної комісії оформлюється протоколом.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

ЕГ встановлено, що академічна доброчесність як вагомий складник внутрішньої системи забезпечення якості ВО в ХНПУ імені Г.С. Сковороди активно культивується в різних формах серед здобувачів і НПП. Щодо здобувачів проводяться: на сторінці Університету у рубриці «Наука» є вкладка «Перевірка на плагіат» (<http://hnpu.edu.ua/uk/perevirka-na-plagiat>) роз'яснювальна робота – усно і через текст силабусів (у пункті «Політика НД»); на сторінці Юридичного факультету є вкладка «Академічна доброчесність» (<https://cutt.ly/PbV61yA>), де містяться рубрики «Документи з питань академічної доброчесності: документи ЗВО, документи НАЗЯВО»; «Комісія з академічної доброчесності: комісія ОПП бакалаврського рівня, комісія ОПП магістерського рівня, комісія ОПП освітньо-наукового рівня»; «Група сприяння академічній доброчесності»; «Корисні матеріали та посилання»; «Онлайн-ресурси пошуку плагіату». НПП і здобувачам ВО адресований розміщений на сайті ЗВО Етичний кодекс ХНПУ імені Г.С. Сковороди (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Etuchnyi_kodeks.pdf); Кодекс академічної доброчесності ХНПУ імені Г.С. Сковороди (<https://cutt.ly/bbNqhio>). У ЗВО запроваджена практика перевірки наукових робіт НПП і здобувачів ВО на наявність плагіату (з використанням онлайн-сервісу Unicheck). Для розгляду й оцінки випадків порушення принципів академічної доброчесності в Університеті створена Група сприяння академічній доброчесності (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/grupa-spruyannya-akademichniy-dobrochesnosti>). ЕГ про випадки порушення норм академічної доброчесності інформації не отримано.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Процедура проведення контрольних заходів, оскарження результатів оцінювання добре прописана низкою внутрішніх документів ЗВО. НПП використовують сучасні й ефективні форми й методи перевірки знань здобувачів. Здобувачі демонструють хорошу поінформованість щодо цих питань. Розроблений комплекс інструментів для культивування політики й кращих практик академічної доброчесності. Наукові роботи викладачів і здобувачів ВО проходять перевірку на плагіат. Ця процедура є безкоштовною.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

ЕГ рекомендує унормувати процедури перевірки на наявність академічного плагіату тез/доповідей/статей здобувачів ВО та популяризувати кращі індивідуальні практики дотримання вимог академічної доброчесності серед НПП, здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Аналізована ОП «Право» відповідає вимогам до здійснення освітньої діяльності в межах критерію 5: щодо змісту, форм контрольних заходів, процедур оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, дотримання політики академічної доброчесності. Недоліки, виявлені під час експертизи, є несуттєвими й можуть бути оперативно усунуті.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Вивчення ЕГ інформації, поданої у таблиці 2 «Зведена інформація про викладачів ОП» самоаналізу, а також інформації, наданої на запити ЕГ через електронну систему Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (додаток «12 – Відповідність п.30» від 04.05.2021; Додатки «1 – Документи про освіти», «2 – Дипломи кандидата наук», «3 – Дипломи доктора наук», «4 – атестати доцента», «5 – атестати професора» від 07.05.2021, час – 16:38) дає підстави для висновку про академічну та професійну кваліфікацію викладачів як таку, що в цілому відповідає цілям та програмним результатам навчання, ліцензійним умовам (щонайменше 4 показники). Викладачі, залучені до організації освітнього процесу, мають науковий ступінь, вчене звання. Викладачі М.Д. Ждан, В.В. Марченко, О.В. Москаленко, Д.О. Новіков, Р.І. Шабанов, Л.А. Шевченко є авторами наукових праць, опублікованих у виданнях, які індексуються у Scopus або Web of Science Core Collection. Разом з тим, ЕГ звертає увагу, що викладання окремих ОК забезпечують НПП, які мають наукові ступені, вчені звання, проте наукові публікації у фахових виданнях не корелюються з даними ОК, зокрема О.О. Маленко, В.В. Марченко, Д.О. Новіков, Т.А. Щєбликіна. Проте, їх відповідність ОК підтверджена іншими показниками. Отже, ЕГ рекомендує посилити публікаційну активність НПП з орієнтуванням на ОК, які вони забезпечують. Гарант ОП Р.І. Шабанов під час зустрічі з ЕГ вказав, що враховуючи цілеспрямованість ОП, насамперед, це міжнародні стандарти прав людини, при доборі НПП враховувались наявність міжнародного стажування, можливість в майбутньому викладати іноземною мовою, наявність публікацій, які мають порівняльний характер, а також можливість НПП модернізувати ОП, а також модернізуватись самим за змінами, які відбуваються у суспільстві.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний відбір НПП здійснюється відповідно до Положення про порядок обрання за конкурсом та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників ХНПУ імені Г.С. Сковороди (<https://cutt.ly/fntlo5t>). Відповідно до п. 2.2 Положення процедура конкурсного відбору на посаду, яка буде вакантною з певної дати, проходить, як правило, у термін до закінчення строкового трудового договору (контракту) з особою, яка її обіймала. П 2.3. передбачає, що оголошення про проведення конкурсного відбору публікується у ЗМІ (періодичній пресі) та на офіційному веб-сайті Університету. Рішення про допуск (недопуск) кандидатів до участі в конкурсному відборі приймається конкурсною комісією Університету по кандидатах на посади НПП окремо або списком, що оформлюється протоколом. При позитивному рішенні конкурсної комісії Університету всі документи кандидатів, допущених до конкурсного відбору, які претендують на зайняття посад викладача, старшого викладача, доцента, професора відповідної кафедри, передаються секретарем конкурсної комісії секретарям Вчених рад факультетів для наступного їх розгляду в затвердженому цим Положенням порядку, а документи завідувача кафедри передаються секретарем конкурсної комісії голові зборів трудового колективу відповідного факультету для наступного їх розгляду в затвердженому цим Положенням порядку. Витяг з протоколу засідання кафедри (зборів трудового колективу кафедри) за результатами голосування щодо можливості обрання претендентів на вищевказані посади та інші подані ними документи на наступний день після засідання кафедри передаються до Вченої ради факультету (ННІ) або Голові зборів трудового колективу факультету (для завідувачів кафедр). На засіданні Вченої ради факультету обговорюється кандидатура, яка бере участь у конкурсному відборі. Протокол Вченої ради факультету або протокол Зборів трудового колективу факультету та витяг з протоколу засідання кафедри про рекомендацію або не рекомендацію для обрання кандидата на посаду професора, доцента, завідувача кафедри з комплектом його документів упродовж п'яти днів після засідання вченої ради факультету передаються секретарю Вченої ради Університету. Позитивне рішення вченої ради Університету (факультету) є підставою для призначення (прийняття) переможця конкурсного відбору на відповідну посаду. З НПП, обраними за результатами конкурсного відбору, укладається контракт, якщо інше не визначено законодавством України. На сайті ЗВО у розділі «Публічна інформація», підрозділ «Вакансії» міститься інформація про наявність вакансій та перелік документів, які повинні подати претенденти на їх заміщення (<http://hnpu.edu.ua/uk/vakansiyi-hnpu-imeni-gs-skovorody>). Під час виїзної експертизи отримано підтвердження, що призначення НПП на посади здійснюється за результатами конкурсного відбору.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

За результатами зустрічі зі стейкхолдерами ЕГ зроблено висновок про залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу шляхом участі у розробці та модернізації ОП, забезпеченні баз практики для здобувачів освіти. За результатами проведення засідання семінару науково-педагогічних працівників та юристів-практиків щодо аналізу ринку юридичної праці і реалізації та розвитку ОП другого (магістерського) рівня вищої освіти у ХНПУ імені Г.С. Сковороди за спеціальністю 081 «Право» (протокол №1 від 20 червня 2020 року) (<https://drive.google.com/file/d/1n9ovq8ZuLo7pc5nvwv3aYQ2uAHphnRNjo/view>) до ОП були включені ОК: «Юридична аргументація», «Застосування рішень ЄСПЛ в правозастосовній практиці», «Принципи та процедури судочинства в Україні», «Правове регулювання адвокатської діяльності», навчальні дисципліни: «Гендерно-правові студії», «Захист трудових прав».

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди залучає до організації освітнього процесу професіоналів-практиків. Серед штатних НПП, котрі забезпечують освітній процес на ОП, є такі, які мають досвід практичної роботи, зокрема О.М. Лук'янчиков та Т.Г. Головань займаються адвокатською діяльністю, Д.О. Новіков є головою ГО «Центр правозахисної та просвітницької діяльності «Бона Фідес», О.А. Задихайло у період 14.07.2000р. – 30.08.2007 р. працювала на посаді провідного юрисконсульта Харківського обласного навчально-методичного центру підвищення кваліфікації працівників культосвітніх закладів. Під час зустрічі ЕГ зі стейкхолдерами адвокат В.О. Микитюк зазначив, що він був запрошений до участі у проведенні аудиторних занять з навчальної дисципліни «Принципи та процедури судочинства в Україні». На запит ЕГ щодо підтвердження залучення професіоналів-практиків до аудиторних занять (фото, лінки соціальних мереж) ЗВО надано відповідь такого змісту: «Фотозйомка аудиторних занять, на які були залучені професіонали-практики не здійснювалась. У ЗВО наявні протоколи залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків» (Відповідь на запит від 07.05.2021, час – 16:38). Отже, ЕГ підтверджує системне залучення до викладання професіоналів-практиків, водночас рекомендує ширше залучення практиків, котрі не працюють у ЗВО на постійній основі.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів. Відповідно до п. 6.25 Колективного договору між адміністрацією та трудовим колективом Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди на 2016-2020 роки адміністрація Університету зобов'язана забезпечувати періодичне (не рідше одного разу на п'ять років) підвищення кваліфікації та стажування педагогічних, науково-педагогічних працівників, гарантуючи їм при цьому відповідні пільги, компенсації згідно з чинним законодавством (збереження середньої заробітної плати, оплата вартості проїзду, виплата добових, стипендії тощо) (<https://cutt.ly/Antl4ow>). Порядок підвищення кваліфікації НПП регулюється Положенням про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників ХНПУ імені Г.С. Сковороди (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_pidvychnya_kvalifikazii_ta_stazhyvanya.pdf) На запит ЕГ, через електронну систему Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, Університетом були надані сертифікати про проходження стажування НПП, М.Д. Ждан, В.В. Марченко, О.В. Москаленко, Д.О. Новікова, Р.І. Шабанова, Л.А. Шевченко (додаток «9 – Міжнарод.стаж. і міжн.проект» від 04.05.2021).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В Університеті запроваджено визначення рейтингу кафедр за різними видами діяльності (наукова, навчально-методична, організаційна та ін.). Правове регулювання процесу рейтингування визначено Положенням про визначення рейтингу кафедр Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (у новій редакції) (<https://cutt.ly/Entxrag>). Відповідно до п. 4.5. Положення рейтинг є одним із видів заохочення й оцінки діяльності кафедр. Порядок заохочення за найкращі рейтингові показники за підсумками встановлюється ректоратом і профспілковим комітетом університету та затверджується наказом ректора. В Університеті за підсумками роботи кафедр проводиться конкурс «Людина року», мета та порядок проведення якого регулюються Положенням про загальноуніверситетський конкурс «Людина року» (<https://cutt.ly/zntxsiz>). Університет застосовує заходи морального та матеріального заохочення НПП у відповідності до Положення про систему стимулювання якісної і ефективної роботи науково-педагогічних і інших категорій працівників ХНПУ імені Г.С. Сковороди (<https://cutt.ly/BntxheD>). За вагомі освітні, виховні та наукові здобутки НПП можуть бути представлені до нагородження медаллю «Г.С. Сковорода» в порядку, визначеному Положенням про нагородження медаллю «Г.С. Сковорода» (<https://cutt.ly/OntxjV2>).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Для забезпечення ОП залучаються висококваліфіковані науково-педагогічні працівники, які систематично підвищують свій рівень професійної кваліфікації шляхом участі у міжнародних стажуваннях. До організації освітнього процесу залучаються роботодавці як при розробці та перегляді ОП, так і при забезпеченні баз практики.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

ЕГ рекомендує розширити професійно-наукову активність НПП у сфері методичної діяльності, а також опублікування статей у фахових виданнях за профілем ОК, які ними забезпечуються. Активізувати роботу по залученню до аудиторних занять професіоналів-практиків, котрі не працюють у ЗВО на постійній основі.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Освітня діяльність на ОП відповідає вимогам Критерію 6. НПП мають необхідну освіту, наукові ступені та вчені звання, досвід роботи. ЗВО залучає до організації освітнього процесу роботодавців. Надані ЕГ рекомендації спрямовані на покращення якості освітнього процесу. Недоліки, які виявлені під час експертизи можуть бути усунені в короткий термін.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ ознайомила з фінансовим, матеріально-технічним та навчально-методичним забезпеченням ОП та пересвідчилася в його достатності та відповідності діючим ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності. З огляду на кошторис Університету на 2021 (<https://cutt.ly/Gntxcqe>) та фінансову звітність за I квартал 2021 рік (<https://cutt.ly/zntxv7t>) ЗВО має достатні фінансові ресурси щодо забезпечення якісного освітнього середовища та планує свої видатки для його покращення. З метою покращення матеріально-технічної бази для реалізації ОП Право поточного навчального року відбувся переїзд юридичного факультету до іншого навчального корпусу (вул.Алчевських,29, корпус №1) з 01.07.2020 року. Університет для забезпечення досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів діяльності має: навчальні аудиторії (8 з яких обладнані мультимедійною технікою, два комп'ютерні класи, актову залу, залу засідань, яка використовується як для проведення занять, так і різних заходів). В Університеті функціонує бібліотека з читальним залом, яка забезпечує здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників навчально-методичними матеріалами, фаховими періодичними виданнями з правових питань та інших питань. Увесь читальний фонд складається з 15 тисяч примірників як правової, так і іншої літератури. Крім того, Університет забезпечує для здобувачів вищої освіти авторизований електронний доступ до бібліотечного фонду та наукового репозитарію (<http://dspace.hnpu.edu.ua/home.jsp?locale=uk>). У бібліотеці запроваджена єдина картка читача та міжбібліотечний абонемент, які дозволяють здобувача вищої освіти користуватися бібліотечними фондами інших університетів та друкованими виданнями бібліотек міста Харкова. У ЗВО діє система Moodle. Експерта група переконалася в її дієвості та відповідності потребам здобувачів вищої освіти. Для забезпечення різнопланових потреб студентів наявні: гуртожиток, Медичний центр, Культурно-мистецький центр зі студією звукозапису, Навчально-спортивний комплекс імені Ю.М. Пояркова, сучасні обладнані спортивні майданчики, їдальня, невелика зона відпочинку, гардероб. Ід час зустрічі здобувачі вищої освіти відзначили, що в цілому вони задоволені матеріально-технічною базою та навчально-методичним забезпеченням ЗВО.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час онлайн-візиту було підтверджено, що ЗВО забезпечує безоплатний та вільний доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів викладачів та здобувачів вищої освіти за ОП «Право». Встановлено можливість користування на безоплатній основі: аудиторним фондом, бібліотечним фондом, електронною бібліотекою, науковим репозитарієм, системою дистанційного навчання Moodle, комп'ютерними класами, спортивним

комплексом, спортивними майданчиками. У навчальному корпусі забезпечується вільний доступ до мережі Wi-Fi. Університет працює над забезпеченням відкритого доступу здобувачів вищої освіти та викладачів до необхідної інфраструктури та в міру фінансових можливостей працює над її розширенням.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Створення безпечного освітнього середовища є системною роботою багатьох структурних підрозділів Університету. З метою забезпечення безпечності освітнього середовища в структурі Університету функціонує відділ охорони праці, який займається проведенням вступних, цільових інструктажів для здобувачів вищої освіти, проведенням перевірок приміщень щодо дотримання вимог санітарних та протипожежних норм. Здобувачів вищої освіти під час зустрічі зазначили, що з ними проводяться інструктажі питань охорони праці. Також, під час кураторських годин зі здобувачами вищої освіти проводиться роз'яснювальна робота щодо необхідності дотримання правил безпечного освітнього середовища. Для підтримки сприятливого психологічного клімату в Університеті з 2008 року функціонує Психологічна служба <http://liderstudent.com.ua/>, працівники якої проводять різнопланову роботу зі здобувачами (індивідуальні консультації, просвітницьку діяльність, корекційно-розвивальну, психодіагностичну роботу). Також, в Університеті функціонує Медичний центр, працівники якого на початку навчального року проводять медичні огляди здобувачів вищої освіти. Під фокус-групи представниця медичного центру зазначила, що на кожного здобувача вищої освіти заводяться медичні картки. А також у разі, якщо здобувач вищої освіти заключає з ними декларацію, то він користується різноманітними послугами медичного центру на безоплатній основі. Також, робота деканату юридичного факультету направлена на створення сприятливого мікроклімату та недопущення порушення прав здобувачів вищої освіти. У разі необхідності здобувачі вищої освіти забезпечуються проживанням в 9-ти поверховому гуртожитку. Зі слів коменданта, на разі ні один здобувач вищої освіти ОП «Право» магістерського рівня не проживає в гуртожитку. Умови в гуртожитку є задовільними, проте Університету варто приділити увагу покращенню умов проживання, а особливо не працюючому вже 15 років ліфту. З метою, запобігання випадків поширення COVID-2019 в Університеті проводиться температурний скринінг всіх учасників освітнього процесу та наявні зони з антисептичними засобами. Всі корпуси, в яких здійснюється реалізація ОП відповідають вимогам протипожежної, виробничої безпеки та санітарно-гігієнічним нормам.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Експертами встановлено, що за даною ОП здійснюється належна освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка. Інформаційна підтримка здобувачів вищої освіти здійснюється через офіційний веб-сайт Університету (<http://hnpu.edu.ua/uk>), наукову бібліотеку (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/naukova-biblioteka-hnpu-imeni-gsskovorody>), а також через соціальні мережі Facebook, Instagram, Telegram-канали. В Університеті впроваджено портал дистанційної освіти (<http://lms.hnpu.edu.ua/moodle/>), реалізований на базі платформи Moodle. Експертній групі був наданий доступ до Moodle, що дало змогу переконатися в наповненості курсів. Здобувачі вищої освіти під час фокус-групи відзначили, що на період встановлення дистанційного навчання, освітній процес реалізується саме через систему Moodle. Також, вони відзначили, що мають змогу підтримувати комунікацію з викладачами як особисто, так і за допомогою електронних засобів зв'язку. На зустрічі з НПП відзначалося, що в силабусах наявна контактна інформація про кожного викладача (номер телефону та електронна пошта). Механізм освітньої та організаційної підтримки здобувачів забезпечується: деканатом, кафедрою, наставниками, старостами академічних груп, кураторами, Спільною студентів. Соціальна підтримка студентів забезпечується профкомом, ректоратом. Університетом встановлено преміювання для випускників-відмінників, також оплачується поїздки на конференції. Для реалізації культурної складової та творчого потенціалу здобувачів на базі Університету функціонує Культурно-мистецький центр зі студією звукозапису (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/kulturno-mysteckyy-centr>). Також, для реалізації спортивної складової студентського життя наявний Спортивний клуб (<http://hnpu.edu.ua/division/sportyvnyy-klub>), де здобувачі мають змогу долучитися до різноманітних секцій (футболу, волейболу, гімнастики тощо). Також, для забезпечення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти у структурі Університету функціонують: Юридична клініка (на жаль, жоден здобувач ОП «Право» магістерського рівня не бере участь в її діяльності), відділ профорієнтації і роботи з випускниками (<https://cutt.ly/CntxRiM>), студентсько-аспірантські гуртки з кримінально та з трудового права (під час зустрічі здобувач Є. Доценко підтвердив, що є учасником гуртка з кримінального права та долучається до наукової роботи). Центром ліцензування, акредитації і контролю якості освіти та відділом менеджменту і моніторингу діяльності постійно проводять різнопланові опитування здобувачів вищої освіти (<http://smc.hnpu.edu.ua/yakist-osvity>). Здобувачі вищої освіти відзначили, що мають змогу ознайомлюватися з результатами опитувань. За результатами опитування, яке проводилося у 2020 році здобувачі даної ОП оцінили організацію освітнього процесу на досить високому рівні.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Нормативними документами, які регулюють діяльність із забезпечення права на освіту особами з особливими освітніми потребами є: Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення (<https://cutt.ly/UntxTKH>) та Наказ «Про порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в ХНПУ» (<https://cutt.ly/vntxIox>). Навчальний корпус в силу того, що він має історичну цінність не можливо повністю облаштувати під вимоги безперешкодного середовища. Проте, на вході наявна кнопка виклику чергового та пандус. Гарант ОП зазначив на даній ОП осіб з особливими освітніми потребами немає, але як би такі особи були б заняття для них організовувалися на першому поверсі будівлі, або б проводилися в іншому корпусі. Гуртожиток, також обладнаний пандусом при вході. У структурі Університету діє Навчально-методичний інклюзивний центр (<https://cutt.ly/KntxPnB>), який організовує систему інтегрованого навчання здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами. З метою, забезпечення поставлених завдань центром затверджено План заходів у 2020-2021 навчальному році (<https://cutt.ly/VntxABz>). Під час зустрічі, директор Центру відзначила, що їхня діяльність направлена як на осіб з особливими освітніми потребами, так і на учасників освітнього процесу в цілому. Так, наприклад у вересні було проведено семінар жестової мови та тренінг з анімалотерапії для всіх охочих.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політика та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією) в Університеті регулюється низкою нормативних документів, зокрема: Етичним кодексом, Положенням про комісію з етики та управління конфліктами (<https://cutt.ly/FntxFqw>), Положенням про запобігання і протидію дискримінації та сексуальним домаганням (<https://cutt.ly/zntxHIm>), Положенням про механізм реагування на випадки булінгу (цькування) (<https://cutt.ly/XntxKBg>). На сайті Юридичного факультету для здобувачів вищої освіти розміщена інформація про запобігання та управління конфліктами (<https://cutt.ly/zntxZbi>), крім того наявна контактна інформація голови комісії з етики та управління конфліктами Ю.В. Шинкарьова. Під час зустрічі, здобувачі підтвердили, що у разі виникнення конфліктних ситуацій можуть звернутися до голови комісії. Також, під час зустрічі Голова Комітету із запобігання і протидії дискримінації та сексуальним домаганням О.М. Лук'янчиков зазначив, що на постійній основі для здобувачів проводиться роз'яснювальна робота, постійно публікується на сайті інформація з даної теми приурочена різним подіям (наприклад до Днів толерантності). На сайті Юридичного факультету розміщено інформацію щодо запобігання і протидії дискримінації і сексуальному насильству, наявна пошта для зв'язку non_discrimination@hnpu.edu.ua. Крім того, на офіційному веб-сайті Університету доступна функція «Зворотній зв'язок» (<http://hnpu.edu.ua/uk/contact>), за допомогою якого здобувачі можуть вибрати одну з категорій та повідомити про своє питання, проблему. Серед здобувачів вищої освіти на регулярній основі проводяться інформаційні та роз'яснювальні бесіди, виховні години, покликані запобігти виникненню конфліктних ситуацій та випадків корупції. Водночас, у разі необхідності здобувачі вищої освіти можуть звернутися до представників студентської ради або профспілкової організації студентів та аспірантів для захисту своїх прав та інтересів. Здобувачами вищої освіти було відзначено чіткість та ефективність політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій. В Університеті наявна Скринька довіри, але під час зустрічі було відзначено, що анонімні звернення відповідно до Положення не розглядаються. В Університеті діє «Антикорупційна програма ХНПУ імені Г.С. Сковороди на 2020-2021р.р.» (<https://cutt.ly/bntxVe1>). У ході реалізації ОП випадків виникнення конфліктних ситуацій, подання скарг здобувачами, пов'язаними з врегулюванням будь-якого випадку проявів дискримінації чи корупції не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Інфраструктура й інформаційні ресурси дають можливість досягти цілей і програмних результатів навчання за ОП «Право». ЗВО належним чином надає освітню, організаційну, консультативну, інформаційну, соціальну підтримку, забезпечує безпечне освітнє середовище для всіх учасників освітнього процесу, в т.ч., безоплатний доступ до інфраструктури необхідної для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОП. Університет приділяє значну увагу студентоцентрованому підходу при реалізації освітнього процесу, береться до уваги думка здобувачів, їхні потреби, інтереси. На належному рівні здійснюється інформаційна, освітня, організаційна, консультативна, соціальна підтримка здобувачів. Здобувачі вищої освіти виявили високий рівень задоволеності наявним освітнім середовищем. Велика увага приділяється створенню безпечного освітнього середовища для здобувачів вищої освіти. ЗВО має розгалужену систему підрозділів, діяльність яких спрямована на реалізацію різнопланових потреб здобувачів вищої освіти: Психологічна служба, Медичний центр, Спортивний клуб, Культурно-мистецький центр, Юридична клініка, відділ профорієнтації і роботи з випускниками. Позитивним є функціонування Навчально-методичний інклюзивний центру, який займається питання створення системи комплексного супроводу навчання та навчально- реабілітаційних умов, які спрямовані на забезпечення цілісного розвитку, творчої самореалізації здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами. В Університеті наявна достатня кількість нормативних-документів, які регулюють питання врегулювання конфліктних ситуацій. Експерта група переконалася в їх функціонуванні, дієвості та проведенні необхідних превентивних заходів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

ЕГ рекомендує на майбутнє для удосконалення аудиторного фонду створити спеціалізовані (профільні) аудиторії, з метою проведення практичних занять для здобувачів вищої освіти (наприклад, створення навчального кабінету, який імітує залу судових засідань, криміналістичного центру тощо). Також, доповнити наявні аудиторії інформаційними стендами, плакатами з правових питань. З огляду на наявний бібліотечний фонд та надані документи ЕГ, вважає за необхідне оновлення фахової правової літератури. Адже, з огляду на акти присуття велика кількість застарілої літератури, а видатки які виділялися на придбання літератури у 2020 році включали невелику кількість видань з правових питань. За необхідним, вважаємо звернути увагу на покращення умов проживання в гуртожитку. Рекомендуємо популяризувати роботу Юридичної клініки, студентсько-аспірантських гуртків з метою залучення до їх роботи більшого числа здобувачів вищої освіти ОП Право з метою їх практичного та наукового розвитку. Також, рекомендуємо Університету розглянути можливість розгляду анонімних звернень, повідомлень здобувачів вищої освіти про факти конфліктних ситуацій, випадків корупції, дискримінації, сексуальних домагань.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЕГ з'ясувала, що матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення ОП відповідає Критерію 7. Наявна база задовольняє потреби здобувачів вищої освіти щодо цілей і ПРН. Університет забезпечує безкоштовний доступ здобувачам і академічному персоналу до електронних та інформаційних ресурсів. Освітнє середовище пристосоване до сучасних умов та є безпечним. Надані рекомендації ЕГ спрямовані на покращення умов освітнього середовища та розширенню можливостей для всебічного розвитку здобувачів вищої освіти. Виявлені недоліки є несуттєвими та можуть бути усунені найближчим часом.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регулюються Положенням про освітню програму ХНПУ імені Г.С. Сковороди (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_osv_programu.pdf). З огляду на визначену Положенням процедуру розроблення та затвердження ОП та відповідного аналізу ЕГ встановила дотримання даної процедури. Моніторинг здійснюється, як правило, проектною групою. До здійснення моніторингу можуть долучатися експерти: НПП, професіонали-практики, здобувачі вищої освіти. Експертна група встановила систематичне проведення моніторингу ОП «Право». Даний факт підтверджується проведенням опитувань, анкетувань здобувачів вищої освіти, інтерв'юванням випускників (стосовно чи достатньо їм отриманих знань, компетентностей), представників роботодавців. Перегляд ОП здійснюється з метою їх удосконалення здійснюється у формах оновлення або модернізації. Згідно з Положенням ОП може щорічно оновлюватися в частині всіх компонентів, крім місії (цілей) і програмних навчальних результатів. Модернізація ОП має на меті більш значну зміну в її змісті та умовах реалізації, ніж при плановому оновленні, і може стосуватися також мети (місії), програмних навчальних результатів. У 2020 році ОП «Право» була модернізована, у зв'язку з прийняттям 17.08.2020 року Стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» для другого (магістерського) рівня вищої освіти та на підставі результатів первинної акредитації. Оновлену редакцію ОП було ухвалено Вченою радою університету протоколом №6 від 12 жовтня 2020 року та введено в дію 13 жовтня 2020 року (на запит ЕГ отримано відповідь, додаток «7 – Протокол зустрічі зі стейкхолдерами після затвердження стандарту» від 07.05.2021, час – 16:33). До обговорення останньої редакції долучалися як здобувачі вищої освіти, так і представники роботодавців, даний факт підтвердився на відповідних зустрічах. Під час зустрічей ЕГ переконалася в наявності чітких процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час зустрічі ЕГ зі здобувачами освіти, вони засвідчили, що долучались до перегляду ОП «Право» шляхом участі в опитуваннях, засіданнях семінару, звернень з пропозиціями до представників студентського самоврядування. 10%

здобувачів входять до складу Вченої ради та вченої ради факультету. Анкетуванням здобувачів вищої освіти що до задоволеності якістю освіти займається Центр ліцензування, акредитації і контролю якості освіти (<http://smc.hnpu.edu.ua/yakist-osvity>) та відділ менеджменту та моніторингу діяльності університету (<http://hnpu.edu.ua/uk/monitoring>). У червні 2020 року був проведений семінар науково-педагогічних працівників, здобувачів та випускників реалізації та розвитку освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти у ХНПУ імені Г.С. Сковороди за спеціальністю 081 «Право», що підтверджується відповідним протоколом (<https://drive.google.com/file/d/1V5lqICGMrPhThmoSdOoxQbT-kIBLia/view>). Під час зустрічі зі здобувачами, вони підтвердили, що можуть звертатися зі своїми пропозиціями до представників студентського самоврядування, також вони можуть обговорювати їх з викладачами. Під час зустрічі зі представниками Спілки студентів і молоді ними було зазначено, що здобувачі вищої освіти можуть подавати їм пропозиції, щодо ОП, після чого відбувається відповідний розгляд пропозицій Студентською радою факультету, потім Вченою радою факультету й в кінці відповідні пропозиції затверджуються Вченою радою університету. Також, ними було відзначено, що взимку відбувалася онлайн-зустріч зі здобувачами вищої освіти, на якій обговорювалися питання покращення ОП. На постійній основі відбуваються засідання Спілки студентів і молоді під час яких обговорюються питання покращення ОП, рівня якості освіти. Представниця студентського самоврядування під час зустрічі озвучила, що на останньому засіданні, яке проводилося в онлайн форматі здобувачами була озвучена пропозиція щодо збільшення кількості практичних занять. Також, здобувачі вищої освіти можуть висловлювати пропозиції до ОП через функцію «Зворотного зв'язку» (<http://hnpu.edu.ua/uk/contact>).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Порядок залучення представників роботодавців до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості регулюється Положенням про стейкхолдерів освітніх програм (<https://cutt.ly/SntcYhq>). Юридичний факультет активно співпрацює з представниками роботодавців, залучає їх до проведення практичних занять, заключає договори про проведення практики на базі їх установ здобувачами вищої освіти, залучає їх до процесу періодичного перегляду ОП. У червні та вересні 2020 року проводилися семінари науково-педагогічних працівників та юристів-практиків щодо аналізу ринку юридичної праці та і реалізації та розвитку освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти у ХНПУ імені Г.С.Сковороди за спеціальністю 081 «Право», що підтверджується відповідними протоколами (<https://drive.google.com/file/d/1n9ovq8ZuL07pc5nwv3aYQ2uANphnRNjo/view>, додаток «7 – Протокол зустрічі зі стейкхолдерами після затвердження стандарту» від 07.05.2021, час – 16:33). Під час цих засідань, на підставі внесених пропозицій від роботодавців було ухвалено рішення про доповнення ОП Право НД «Юридична аргументація», НД «Гендерно-правові студії», НД «Застосування рішень ЄСПЛ в правозастосовчій практиці», НД «Захист трудових прав», НД «Принципи та процедури судочинства в Україні та взято до відома ряд інших пропозицій. На жаль, на зустрічі зі стейкхолдерами представників роботодавців, які вносили зазначені пропозиції не було. Під час зустрічі з представниками стейкхолдерами В. Микитюк підтвердив, що залучався до обговорень ОП, у тому числі, брав участь у засіданні семінару, також зазначив, що його пропозиція (застосування практичних навичок у здобувачів вищої освіти) була врахована. У ЗВО запроваджено анкетування «Оцінювання співпраці з роботодавцями». За результатами останнього анкетування (<https://cutt.ly/KntcPUZ>), яке проводилося у 2020 році та в якому взяло участь 5 представників роботодавців 100% респондентів готові співпрацювати з університетом, з метою удосконалення освітніх програм підготовки фахівців. Під час спілкування з роботодавцями складається враження про їх низьку обізнаність щодо змісту ОП. ЕГ вважає за доцільне посилити співпрацю з роботодавцями в частині залучення до процесу періодичного перегляду ОП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Під час зустрічі з представниками підрозділів представниця відділу профорієнтації і роботи з випускниками підтвердила, що в Університеті наявна практики збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП. Також, представниця відділу менеджменту і моніторингу діяльності університету зазначила про проведення у 2020 році опитування, щодо кар'єрного зростання випускників (<https://cutt.ly/DntcDCh>). За ініціатива гаранта ОП Право було проведено загально університетське опитування випускників. На сайті Університету наявні загальні відомості про працевлаштування магістрів (<http://hnpu.edu.ua/uk/vidomosti-pro-pracevlashtuvannya-vypusknukiv>). Під час зустрічі з випускниками було відзначено, що в більшості випадків, викладачі цікавилися їхнім кар'єрним шляхом через телефонне спілкування. Також, вони зазначили, що мають можливість підтримувати зв'язок з кафедрою та викладачами. У ході зустрічі з випускниками з'ясувалося, що один з них на даний час у пошуку роботи. У 2020 році була створена Асоціація випускників (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/asociaciya-vypusknukiv>), яка також проводить опитування серед випускників. Також, Асоціація запускає проект Шлях успіху «Від сковородинівця до...», через який випускники зможуть поділитися своїми успіхами професійного становлення. Також, під час зустрічі було зазначено, що Асоціація випускників, на основі аналізу опитувань випускників може вносити відповідні пропозиції щодо покращень ОП на засідання Вченої ради факультету. На сайті Юридичного факультету у розділ «Наші випускники» представлені дані про найкращих випускників (<https://cutt.ly/bntcKgD>). У соціальній мережі Фейсбук створено групу «Клуб випускників юридичного факультету ХНПУ імені Г.С. Сковороди» <https://www.facebook.com/groups/166013807458501>

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система якості ЗВО має різні органи та інструменти для забезпечення якості та реагування на виявлені недоліки. Зокрема. У ЗВО системою внутрішнього забезпечення якості вищої освіти опікуються Центр ліцензування, акредитації і контролю якості освіти, відділ менеджменту і моніторингу діяльності університету. В Університеті діють Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності у ХНПУ імені Г.С. Сковороди (<https://cutt.ly/5ntcX6q>), яким передбачено принципи та процедури щодо забезпечення якості освітньої діяльності та якості ОП, Порядок проведення моніторингових досліджень у ХНПУ імені Г.С. Сковороди (<https://cutt.ly/zntcBc4>). Основний зміст моніторингу полягає в одержанні інформації про стан діяльності університету з метою прийняття управлінських рішень щодо переведення його на якісно новий рівень. Також, процедура розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регулюються Положенням про освітню програму ХНПУ імені Г.С. Сковороди (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_osv_programu.pdf). Директор Центру ліцензування, акредитації і контролю якості, під час зустрічі зауважила, що підставою для перегляду або оновлення ОП може бути ініціатива гаранта або результати оцінювання якості. Результати оцінювання якості публікуються на офіційному веб-сайті й в обов'язковому порядку беруться до уваги гарантом та проєктною групою. На факультетському рівні результати розглядаються на Раді факультету, а потім на загально університетському Виконавчою радою (Радою з якості). Також, Виконавча рада (Рада з якості) заслуховують звіти самоаналізу, результати моніторингових досліджень і приймають відповідні управлінські рішення щодо вдосконалення системи управління якістю. У зв'язку з отриманням ОП «Право» 28.01.2020 року рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти про умовну (відкладену) акредитацію, 29 вересня 2020 року був проведений внутрішній аудит, внаслідок якого за кожним критерієм оцінювання якості перевірено ОП. Після чого, 5 жовтня 2020 року гарант ОП доповідав на Виконавчій раді (Раді з якості) та за підсумками були прийняті відповідні рішення. З огляду, на надану інформацію ЕГ переконалася та вважає, що було прийнято ряд змістовних покращень ОП. Також, в ЗВО затверджено та діє щорічне анонімне опитування «Викладач очима студентів» (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/monitoring/Anketa_vukladac_ochuma_styudentiv.pdf). За результатами цього анкетування визначається рейтинг штатних викладачів, працюючих в університеті (кожна окрема кафедра). Університет, за запитом ЕГ надав результати останніх опитувань щодо оцінювання якості здобувачами вищої освіти провадження освітньої діяльності (додаток «2 – Результати останнього опитування «Університет (викладач) очима...» від 07.05.2021, час – 16:36). Результати свідчать про позитивне оцінювання здобувачами якості освітньої діяльності.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ЗВО за ОП «Право» отримав рішення про умовну (відкладену) акредитацію 28.01.2020 року. Під час фокус-груп, гарант ОП та директор Центру ліцензування, акредитації і контролю якості освіти повідомили, що ними було враховано рекомендації та зауваження, сформульовані під час попередньої акредитації та прийняті відповідні зміни. ЕГ надано порівняльний аналіз прийнятих змін за результатами попередньої акредитації (додаток «8 – Результати попередньої акредитації ОП «Право» та усунення недоліків» від 07.05.2021, час – 16:33). Так, за результатами попередньої акредитації Університетом було прийнято низку важливих нормативно-правових документів: Положення про порядок визнання результатів навчання здобувачів Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди отриманих у неформальній освіті, Кодекс академічної доброчесності Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди, Положення про комісію з питань академічної доброчесності, Етичний кодекс ХНПУ імені Г.С. Сковороди та інші, запроваджено основні положення для переходу до студентоцентрованого навчання та переорієнтування ОП на здобувача вищої освіти, було проведено ряд семінарів, на яких велось обговорення змін до ОП, покращено матеріально-технічну базу, залучено роботодавців до освітнього процесу, активно проводиться опитування здобувачів вищої освіти щодо організації освітньої діяльності. Також, Університетом приведено у відповідність кількість кредитів дисциплін вільного вибору здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти ОП Право (на дисципліни вільного вибору відведено 23 кредити ЄКТС, 25,5%), зміст ОП відповідає предметній області спеціальності «Право», чітко структурований як щодо загального часу навчання, так і змістовного його наповнення. Приведено у логічну послідовність матриці відповідностей програмних компетентностей освітнім компонентам ОП та матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідним освітнім компонентам ОП. Крім того, враховано зауваження попередньої акредитації щодо посилення кримінального циклу дисциплін, шляхом уведення до навчального плану ОК «Проблеми кримінально-правової кваліфікації правопорушень» (обов'язкова); «Порівняльне кримінальне право» (вибіркова); «Складання процесуальних документів» (вибіркова). Під час зустрічей зі здобувачами вищої освіти, представниками студентського самоврядування, науково-педагогічними працівниками, випускниками, роботодавцями, структурними підрозділами Університету ЕГ переконалася, що Університетом була проведена системна робота щодо покращення ОП та організації освітньої діяльності, з урахуванням результатів зовнішнього забезпечення якості вищої освіти. У результаті ознайомлення із зауваженнями та пропозиціями попередньої акредитації, відповідними нормативними документами, ЕГ вважає, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої Університетом в основному взяті до уваги під час перегляду ОП та покращення якості організації освітньої діяльності.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В академічній спільноті ЗВО сформована культура якості, що сприяє розвитку ОП та освітньої діяльності за цією програмою: прийняті відповідні нормативні документи, налагоджена комплексна взаємодія структурних підрозділів Університету, на постійні онові проводяться моніторингові дослідження серед основних стейкхолдерів, налагоджена тісна співпраця з роботодавцями по покращенню освітньої діяльності за ОП. До процесу забезпечення культури якості залучені Центр ліцензування, акредитації і контролю якості освіти, відділ менеджменту і моніторингу діяльності університету, навчальний відділ, відділ профорієнтації і роботи з випускниками, кафедри, які проваджують навчальний процес за ОП. Питання якості освіти розглядаються на засіданнях кафедри, Раді факультету, Виконавчій раді (Раді з якості), Вченій раді Університету, за результатами яких приймаються відповідні рішення та вносяться зміни що покращення якості освіти. Керівництво ЗВО повідомили, що вони намагаються реагувати на зауваження та пропозиції щодо покращення культури якості від усіх учасників освітнього процесу. ЕГ під час онлайн-візиту та аналізу локальних нормативних документів встановила, що в академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою сформована на належному рівні

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

В Університеті наявні чіткі процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. Здобувачі вищої освіти мають можливість брати участь у засіданнях Ради факультету, Виконавчої ради (Ради з якості), вносити позиції Спілки студентів і молоді та, загалом, бути активними учасниками процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості. Юридичний факультет налагоджує співпрацю з представниками роботодавців, залучає їх до проведення практичних занять, укладає договори про проведення практики на базі їх установ. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП, яка реалізується відділом профорієнтації і роботи з випускниками, Асоціацією випускників, відділом менеджменту та моніторингу діяльності університету. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час перегляду ОП та покращення освітньої діяльності. В академічній спільноті ЗВО сформована культура якості, що сприяє розвитку ОП та освітньої діяльності за цією програмою. Позитивним є систематичні моніторингові дослідження та щорічне опитування «Викладач очима студентів»

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

.ЕГ вважає за доцільне посилити інформування та співпрацю зі здобувачами вищої освіти щодо змісту ОП «Право»; удосконалити співпрацю з роботодавцями у частині їх залучення до перегляду ОП. ЕГ не встановлено підтвердження впливу зібраної інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП на її зміст та реалізацію. Тому, рекомендуємо взяти даний аспект до уваги та покращити діяльність у цьому напрямку.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЕГ вважає за доцільне посилити інформування та співпрацю зі здобувачами вищої освіти щодо змісту ОП «Право»; удосконалити співпрацю з роботодавцями у частині їх залучення до перегляду ОП. ЕГ не встановлено підтвердження впливу зібраної інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП на її зміст та реалізацію. Тому, рекомендуємо взяти даний аспект до уваги та покращити діяльність у цьому напрямку.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Основні нормативно-правові акти, що діють в Університеті та забезпечують чіткість та зрозумілість правил щодо прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу представлені на офіційному веб-сайті. Зокрема, права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюються: Статутом Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (<https://cutt.ly/fntviLz>), Колективним договором (<https://cutt.ly/Antl4ow>), Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (<https://cutt.ly/wbiR7MM>), Штатним розписом (<https://cutt.ly/4ntvzQh>), Правилами внутрішнього розпорядку (<https://cutt.ly/hntvccr>), Кодексом академічної доброчесності ХНПУ імені Г.С. Сковороди (<https://cutt.ly/bbNqhio>), Етичним кодексом (<https://cutt.ly/YntlJ66>), Положенням про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників ХНПУ імені Г.С. Сковороди (<https://cutt.ly/ubVCPvs>) та іншими внутрішніми нормативними актами Університету. Уся інформація щодо організації освітнього процесу в Університеті є публічною та знаходиться у відкритому доступі на офіційному сайті в розділі «Публічна інформація» (<http://hnpu.edu.ua/uk/normativni-dokumenti>). Здобувачі вищої освіти, НПП, інші співробітники Університету обізнані про наявність та можливість доступу до основних нормативно-правових документів, що регламентують їх права та обов'язки. Під час зустрічей було відзначено про дотримання і контроль за виконанням усіх прав та обов'язків учасників освітнього процесу. З огляду на наведене, ЕГ вважає, що права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу є чіткими, зрозумілими та доступними для них.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На сайті Центру ліцензування, акредитації і контролю якості освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди розміщені Проекти освітніх програм з 2019 року (<http://smc.hnpu.edu.ua/node/45>). У відкритому доступі знаходиться Проект Освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня 2021 року (<https://cutt.ly/zntvH2G>) і кожен охочий може з ним ознайомитись та надати відгуки й пропозиції на електронну адресу faculty-law@hnpu.edu.ua. Залишається у доступі і Проект ОП за 2020 (<https://cutt.ly/entvLoV>). Долучитися до обговорення ОП можливо також через функцію «Зв'язок» (<http://hnpu.edu.ua/uk/contact>). Відгуки та пропозиції приймаються на електронну адресу. На зустрічі з гарантом ОП відзначалося про прийняття рекомендацій, пропозицій та зауважень щодо проекту від заінтересованих осіб. Також, під час зустрічі з представниками роботодавців одна особа зазначила, що долучалася до обговорення Проекту ОП. З огляду на опублікування та доступність проекту ОП, ЕГ вважає, що Університет дотримувався положення, згідно з яким ЗВО не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

У ході проведення акредитації ЕГ переконалась у тому, що Університет своєчасно оприлюднює усю актуальну інформацію, що стосується ОП на своєму офіційному сайті. На сайті Центру ліцензування, акредитації і контролю якості освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди розміщено ОП (<https://cutt.ly/jntbuVw>). Також, ОП розміщена на сайті юридичного факультету (<https://cutt.ly/ontbooQ>). Крім того, на сайті Юридичного факультету у розділі «Методичні матеріали (магістратура)» (<https://cutt.ly/CbHscriu>) доступні робочі програми та силабуси обов'язкових і частини вибіркових навчальних дисциплін, виробничої практики. Загалом на офіційному веб-сайті Університету в повній мірі розміщено необхідну інформацію. Проте, деякі сторінки та інформація є недоступна за посиланням. Сайт доступний двома мовами: українською та англійською. Слід відзначити, що на англійській мові розміщена лише інформація на головній сторінці сайту та назви розділів, сторінок. У ході зустрічей та під час аналізу сайту Університету ЕГ переконалась в наявності точної, достовірної та необхідної інформації про ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Основні нормативно-правові акти, що діють в Університеті забезпечують чіткість та зрозумілість прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу та представлені на офіційному веб-сайті. В Університеті існує достатня нормативна база для забезпечення та дотримання прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу. Здобувачі вищої освіти, науково-педагогічні працівники та стейкхолдери обізнані про наявність та можливість доступу до основних нормативно-правових документів, що регламентують їх права та обов'язки. Більшість інформації є відкритою, знаходиться у вільному доступі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

ЕГ рекомендує розглянути питання модернізації та структуризації роботи офіційного сайту Університету та Юридичного факультету, з метою полегшення користування ними стейкхолдерами. Здійснити моніторинг непрацюючих (не знайдених) сторінок на офіційному веб-сайті Університету та організувати їхню доступність. Також, розглянути можливість розширення інформації розміщеної на сайті англійською мовою, для доступності особам із зарубіжних країн, з якими Університет активно співпрацює.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Основні нормативно-правові акти, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу є чіткими, зрозумілими та доступними. Університет дотримується принципів прозорості та публічності в своїй діяльності. ЗВО своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про ОП в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін. ЕГ вважає виявлені недоліки несуттєвими та такими, що можуть бути виправлені в короткі терміни.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	В
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Глух Марина Василівна

Члени експертної групи

Слома Валентина Миколаївна

Грицай Світлана Олександрівна